

Zdeněk Jemelík: „Obezlička“ v justici

 infokurýr.cz/n/2023/05/16/zdenek-jemelik-obezlicka-v-justici

kurýr

16. května 2023

Slovo „obezlička“ se v projevech politiků a v novinářských vystoupeních za „starého režimu“ vyskytovalo dosti často. Později upadlo v zapomnění. Je ruského původu (lico=osoba) a označuje stav věcí, v němž nelze najít a potrestat osobu, odpovědnou za nepřístojnost.

Podle mého laického názoru je ale stále přiléhavým označením pro řadu případů neřešení nemravného jednání státních zástupců, soudců, ministerských úředníků i ministrů (ne)spravedlnosti samých.

Jako příklad připomenu neúspěšný pokus o vyvolání kárného řízení se soudcem Alešem Novotným, který nechal čekat 16 měsíců skupinu pěti odsouzených na dodání písemného vyhotovení rozsudku. Základní procesní lhůta pro dodání do kanceláře soudu je 20 dní. Pokud ji soudce nezvládne, předseda soudu ji na jeho žádost může prodloužit.

Případ mě zaujal, protože pětice odsouzených je zůstatek z původního počtu patnácti obžalovaných, stíhaných v procesu, který jsem provázel články jako „kauzu Zadeh“. Z původního souboru jeden obžalovaný zemřel, další přistoupili na dohodu se státním zástupcem o vině a trestu. „Zůstatková“ pětice dohodu odmítla věříc ve svou nevinu.

Vyhlášení rozsudku předcházelo vyjednávání státního zástupce Aleše Sosíka s obžalovanými o dohodu o vině a trestu. Nabízel jim mírné tresty, s tím, že v případě nesouhlasu naopak navrhne přísné potrestání. Předseda senátu Aleš Novotný, proslulý posedlostí – dle mého laického názoru až patologickou – k ukládání drakonických trestů šel až na odnětí svobody v trvání 11 let, „vylepšené“ peněžitým trestem ve výši 10 milionů Kč.

Obžalovaní pak žili 16 měsíců v ohrožení vysokými nepravomocnými tresty bez možnosti okamžité obrany podáním odvolání. Jako laik soudím, že byli vystaveni psychickému trýznění. Mimo to jde o exemplární příklad nerovnosti stran v řízení: kdyby se obžalovaní zpozdili s podáním odvolání o načatý den, odvolací soud by je neprojednal. Ale soudce smí svou procesní lhůtu překračovat ad libitum.

Zvláště mě zaujal osud matky dvou malých dětí (kterou osobně neznám), které Aleš Sosík nabízel podmíněný trest a Aleš Novotný ji za zatvrzelost potrestal uložením trestu odnětí svobody v trvání 8 let, „vylepšeným“ peněžitým trestem ve výši 2,5 milionů Kč. Vedlejším účinkem rozsudku je odnětí dvou dětí matce na dobu 8 let.

Vzhledem k tomu, že původní nabídka žalobce byl podmíněčný trest, lze se domnívat, že se paní odsouzená nedopustila ničeho hrozného. Za těchto okolností jako laik považuji zbavení dvou dětí matky na dobu 8 let za projev sadismu.

S podnětem na vyvolání kárného řízení jsem se opakovaně obrátil jak na předsedu soudu Milana Čechotku, tak na ministra (ne)spravedlnosti Pavla Blažka. Samozřejmě Aleši Novotnému

zůstala zachována beztrestnost. Avšak aspoň jsem vyvolal poměrně důkladné prošetření. Přispěla k tomu i poslankyně prof. Helena Válková, která interpelovala ministra. Z vyšetřování vyplynulo, že Aleše Novotného ani při nejhorší vůli potrestat nelze, protože prodlužování procesní lhůty mu 16x povolil nadřízený. Kromě toho za průtahy se nepovažovala doba 4 měsíců, po které byl spis u Vrchního soudu v Olomouci. V tomto bodě je ale shovívavost absurdní. Soudce skutečně nesmí vydat rozhodnutí ve věci, v které v danou chvíli nemá k dispozici „papírový“ spis. Ale nic mu nebrání, aby v tichosti studoval a připravoval k vyhodnocení záznamy v paměti soudního počítače.

Z ministerstva jsem dostal 29. března 2023 vyrozumění, že ve věci probíhá prověřování a jeho signatářka Kateřina Skalková, ředitelka odboru dohledu a kárné agendy, mi sdělila: „Poté, co budou k dispozici výsledky prověrky, budete ohledně učiněných závěrů informován“. Od té doby ministerstvo mlčí. Dnes již ale z výsledků prověrky nelze vyvodit žádné účinné důsledky.

Jako laik soudím, že ministr (ne)spravedlnosti, dbalý své politické odpovědnosti za pořádek ve svěřeném resortu, by pohnal k odpovědnosti předsedu soudu, který Aleši Novotnému trpěl nehorázné jednání. V té souvislosti by mělo proběhnout kritické zkoumání důvodnosti opakovaného prodlužování procesní lhůty.

Nejsem si jist, zda pana ministra nepořádky v justici skutečně bolí, ale v tomto případě by byl bezmocný, protože překračování procesní lhůty z počátku povoloval zlopověstný místopředseda soudu Aleš Flídr, který mezitím (Gott sei Dank) odešel do důchodu, a jen v závěru povoloval předseda soudu.

A hlavně: během „přetahování“ se mnou a během prověřování interpelace paní poslankyně prof. Heleny Válkové vypršela subjektivní procesní lhůta pro podání kárné žaloby jak panu ministrovi, tak předsedovi soudu. Aleš Novotný byl již kdysi kázeňsky potrestán bývalým předsedou soudu Milanem Bořkem. K polepšení

ho to nepřimělo a tento případ jeho úctu k procesním lhůtám a k vnímání obžalovaných jako lidských bytostí určitě nepřivede. Navíc soudím, že kdyby ministr překročil svůj stín a poslal pana soudce nebo předsedu soudu před kárný soud, zcela určitě by jej napadla Soudcovská unie, ke které by se nejspíš přidala Unie státních zástupců, protože podle mínění těchto stavovských organizací součástí soudcovské nezávislosti je neodpovědnost soudců za špatné skutky. Dost na tom, že ho budou napadat kvůli vládnímu záměru na zmrazení platů.

Tento případ je uzavřený. Nikoho ze zmíněných činitelů samozřejmě nenapadne, že by měl jít do sebe a vzdát se úřadu, protože se dopustil vážného pochybení nebo je jinému strpěl. Stejným způsobem ale probíhá řešení různých soudcovských zhůvěřilostí i v jiných kauzách, takže veřejnost může mít smutnou jistotu, že vyhlídky na úspěch v odporu proti nemravnému jednání otalárovaných škůdců jsou srovnatelné s nadějí na hlavní výhru ve Sportce.

„Obezlička“ v trestním řízení není nemocí, omezenou jen na soudnictví. Vyskytuje se i v předsoudních fázích řízení. Zažil jsem zajímavé případy neblahé souhry státního zastupitelství a Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS). Poznatky z neveřejné části řízení bych si ale dovil veřejně přetřásat pouze v případě krajní nouze. Tuto část mého sdělení ale necht' laskaví čtenáři berou s rezervou, protože podle vyjádření ředitele GIBS brig. gen. Radima Dragouna má stanoviska jsou „jakobínská“.

Zdeněk Jemelík

PRO

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST